
Nadzwyczajne posiedzenie Rady Europejskiej (11 marca 2011 r.). Oświadczenie

---

Rocznik Integracji Europejskiej nr 5, 466-469

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Dok. 3.
Nadzwyczajne posiedzenie Rady Europejskiej
(11 marca 2011 r.). Oświadczenie

OŚWIADCZENIE RADY EUROPEJSKIEJ

1. Rada Europejska zebrała się dzisiaj na posiedzeniu nadzwyczajnym, by omówić wydarzenia w Libii i w południowym sąsiedztwie UE, a także by ustalić kierunek polityczny oraz priorytety przyszłej polityki UE i jej działań.
2. Demokratyczne powstania powodują radykalne zmiany w krajach południowego sąsiedztwa UE, niosąc nowe nadzieje i dając sposobność budowania przyszłości opartej na demokracji, pluralizmie, praworządności, prawach człowieka i sprawiedliwości społecznej. Postęp i demokracja idą w parze. Rada Europejska wyraża uznanie dla odwagi wykazywanej przez mieszkańców tego regionu i potwierdza, że to oni muszą decydować o swojej przyszłości, wykorzystując pokojowe i demokratyczne środki.
3. Wszystkie kraje w regionie muszą podjąć lub przyspieszyć reformy polityczne i gospodarcze. Unia Europejska będzie wspierać wszelkie działania prowadzące ku demokratycznym przemianom, systemy polityczne umożliwiające pokojowe zmiany, wzrost gospodarczy i dobrobyt, a także bardziej proporcjonalną dystrybucję dochodów z gospodarki. W tym kontekście Rada Europejska z dużym zadowoleniem przyjmuje oświadczenie wydane przez króla Maroka dotyczące utworzenia komitetu konsultacyjnego mającego opracować zmiany w konstytucji; zmiany te mają zostać przedstawione do zatwierdzenia obywatelom Maroka. Wsparcie UE będzie zależne od postępów, jakie osiągają partnerzy na drodze do transformacji. Ponieważ jednym z najważniejszych celów jest stworzenie solidnych instytucji demokratycznych, zacieśnienie stosunków parlamentarnych między Europą a tym regionem jest kwestią najwyższej wagi.
4. Jeżeli chodzi o Tunezję, Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje informację, że wybory do zgromadzenia konstytucyjnego odbędą się w dniu 24 lipca 2011 r. UE jest gotowa udzielić – w ścisłym porozumieniu z władzami Tunezji – niezbędnego wsparcia w tym względzie, w tym przez przyznanie Tunezji szczególnego statusu. Gdy tylko władze Tunezji będą gotowe, UE jest skłonna udzielić temu krajowi wsparcia w stawianiu czoła wyzwaniom gospodarczo-społecznym. Unia Europejska będzie się nadal angażować w perspektywie długoterminowej w propagowanie rozwoju gospodarczo-społecznego. Solidarność, jaką obywatele Tunezji wykazali wobec ludności uciekającej z Libii, zasługuje na najwyższe uznanie i poparcie.
5. Rada Europejska popiera demokratyczne przemiany w Egipcie. Z zadowoleniem przyjmuje szybkie przedstawienie pierwszych propozycji dotyczących zmiany konstytucji i zachęca władze Egiptu do wytrwałości w prowadzeniu reform politycznych i do stworzenia warunków do całkowitego przejścia do demokracji, w tym przez zniesienie stanu wyjątkowego. Unia Europejska jest gotowa urucho-

mić pełne wsparcie zgodnie z priorytetami obywateli Egiptu; rozpoczęła także dialog z niedawno powołanym rządem Egiptu.

6. Sytuacja w Libii nadal budzi poważny niepokój. Wyrażamy głęboką solidarność z obywatelami Libii i z ofiarami reżimu. Stanowczo potępiamy gwałtowne represje stosowane przez reżim libijski wobec swoich obywateli; potępiamy także przypadki rażącego i systematycznego naruszania praw człowieka. Z zadowoleniem przyjmujemy rezolucję nr 1970 Rady Bezpieczeństwa ONZ oraz odesłanie kwestii Libii do rozpatrzenia przez Międzynarodowy Trybunał Karny. Stosowanie siły wobec ludności cywilnej – zwłaszcza z użyciem środków wojskowych – jest niedopuszczalne i musi się natychmiast zakończyć. Bezpieczeństwo ludności musi być zagwarantowane wszelkimi dostępnymi środkami. Rada Europejska wyraża głębokie zaniepokojenie w związku z atakami skierowanymi przeciwko ludności cywilnej, w tym atakami dokonywanymi z powietrza. Aby chronić ludność cywilną, państwa członkowskie rozważą wszelkie konieczne opcje, pod warunkiem że będzie istnieć uzasadniona potrzeba, jasna podstawa prawna i poparcie ze strony regionu. Osoby odpowiedzialne zostaną pociągnięte do odpowiedzialności i poniosą poważne konsekwencje. Aby zareagować na ten kryzys, będziemy współpracować z Organizacją Narodów Zjednoczonych, Ligą Państw Arabskich, Unią Afrykańską i naszymi międzynarodowymi partnerami. Apelujemy o bezwzględne zwołanie posiedzenia na szczycie z udziałem Ligi Państw Arabskich, Unii Afrykańskiej i Unii Europejskiej.
7. Pułkownik Muammar Kaddafi musi natychmiast oddać władzę. Jego reżim utracił wszelką legitymację i przestał być dla Unii Europejskiej partnerem do rozmów. Unia Europejska przyjęła środki ograniczające skierowane przeciwko przywódcom Libii oraz przeciw podmiotom posiadającym znaczne aktywa kontrolowane przez reżim; jest również gotowa przyjąć dalsze sankcje.
8. Celem jest, by w Libii niezwłocznie rozpoczął się uporządkowany proces demokracji z wykorzystaniem szeroko zakrojonego dialogu. Unia Europejska z zadowoleniem przyjmuje i popiera utworzenie tymczasowej przejściowej rady narodowej z siedzibą w Bengazi, którą UE uważa za politycznego partnera do rozmów. Unia Europejska jest gotowa pomagać Libii w tworzeniu państwa konstytucyjnego i rozwijaniu praworządności. Wyraża gotowość do spełnienia próśb ludności Libii o pomoc w ożywieniu libijskiej gospodarki.
9. Nadzwyczajna sytuacja humanitarna w Libii i na jej granicach staje się coraz bardziej niepokojąca; zastrzają ją masowe przepływy migracyjne spowodowane ostatnimi wydarzeniami. Kwestią priorytetową pozostaje zapewnienie bezpiecznej ewakuacji obywateli UE i obywateli innych krajów, którzy pragną uciec przed walkami. Unia Europejska i państwa członkowskie uruchomiły pomoc humanitarną i zobowiązały się do dalszej pomocy ludności w Libii oraz osobom przekraczającym granice tego kraju, w ścisłej współpracy z Wysokim Komisarzem ONZ ds. Uchodźców, Biurem ds. Koordynacji Pomocy Humanitarnej, Międzynarodową Organizacją ds. Migracji, Międzynarodowym Komitetem Czerwonego Krzyża/Międzynarodową Federacją Stowarzyszeń Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca oraz organizacjami pozarządowymi. Unia Europejska apeluje do wszystkich zaangażowanych stron o umożliwienie agencjom i podmiotom świadczącym

pomoc humanitarną dostępu do każdego rejonu, w którym pomoc ta jest potrzebna; jest również gotowa wspierać ich działania. W tym celu Unia Europejska zwiększy koordynację swoich działań, aby zapewnić spójne i skuteczne wykorzystanie środków i zdolności, zgodnie z zasadami humanitarnymi.

10. Państwa członkowskie, które najbardziej odczuwają skutki przepływów migracyjnych, wymagają konkretnych przejawów naszej solidarności. UE i państwa członkowskie są gotowe udzielać niezbędnego wsparcia w zależności od rozwoju sytuacji. UE, zwłaszcza w ramach operacji Hermes 2011 prowadzonej przez agencję Frontex, będzie nadal uważnie obserwować oddziaływanie wydarzeń na przepływy migracyjne zarówno wewnątrz regionu, jak i ukierunkowane na zewnątrz. W szczególności apeluje się do państw członkowskich o udostępnienie agencji Frontex – stosownie do potrzeb – dalszego personelu i dalszych zasobów technicznych. Komisja jest proszona o udostępnienie dodatkowych zasobów. Rada Europejska apeluje o szybkie osiągnięcie porozumienia w sprawie rozporządzenia rozszerzającego możliwości działania tej agencji.
11. Unia Europejska będzie się konsultować z krajami odnośnego regionu w sprawie wsparcia finansowego i technicznego służącego poprawie kontroli granic i zarządzania nimi oraz w sprawie środków wspomagających powrót migrantów do krajów pochodzenia. Rada Europejska zwraca się do Rady WSiSW o niezwłoczne zwołanie posiedzenia. Ponadto Rada we współpracy z Komisją proszona jest o przedstawienie, przed czerwcowym posiedzeniem Rady Europejskiej, planu dotyczącego rozwijania możliwości zarządzania przepływami migrantów i uchodźców.
12. Należy propagować kompleksowe podejście do kwestii migracji zgodnie z globalnym podejściem UE. W związku z tym Unia Europejska musi także zareagować na wyzwanie, jakim jest mobilność, i propagować kontakty międzyludzkie wykorzystaniem z takich instrumentów, jak partnerstwa na rzecz mobilności z udziałem wszystkich partnerów, którzy osiągnęli dostateczny postęp w procesie reform i współpracują w zwalczaniu handlu ludźmi i nielegalnej imigracji. Komisja jest proszona o przedstawienie wniosków służących pobudzeniu wymiany młodzieży między Europą a południową częścią regionu śródziemnomorskiego.
13. Na poziomie bardziej ogólnym istniejące programy partnerstwa i pomocy zostaną poddane szybkiej weryfikacji – w ścisłej współpracy z naszymi partnerami w regionie – by lepiej ukierunkować je na obecne potrzeby. W związku z tym Komisja i Wysoki Przedstawiciel powinni potraktować priorytetowo metody podejścia ukierunkowane na dane państwo i oparte na wynikach.
14. W perspektywie średnioterminowej Rada Europejska wzywa do ustanowienia nowego partnerstwa z tym regionem zgodnie ze swoim oświadczeniem z dnia 4 lutego 2011 r. W tym kontekście Rada Europejska z dużym zadowoleniem przyjmuje wspólny komunikat Komisji i Wysokiego Przedstawiciela, w którym zaproponowano partnerstwo na rzecz demokracji i wspólnego dobrobytu z południowym regionem Morza Śródziemnego, mające za podstawę zróżnicowane i oparte na zachętach podejście z wykorzystaniem wszystkich instrumentów UE. Partnerstwo takie powinno być również oparte na głębszej integracji gospodarczej, szerszym dostępie do rynku i na współpracy politycznej. Rada Europejska apeluje do Rady, by niezwłocznie przeanalizowała wnioski przedstawione we wspomnianym ko-

munikacie, a w szczególności warunki, na których wsparcie udzielane przez UE jej partnerom mogłoby zostać zwiększone. Rada Europejska oczekuje kolejnego komunikatu na temat europejskiej polityki sąsiedztwa.

15. Niezwykle ważne będzie także udostępnienie krajom w regionie środków służących odbudowie i modernizacji ich gospodarek. Rozwój gospodarczy i perspektywy zatrudnienia, zwłaszcza młodych ludzi, są niezwykle ważnymi czynnikami stabilizującymi demokrację. Rada powinna w trybie pilnym uzgodnić będące w opracowaniu wnioski dotyczące paneurośródziemnomorskich reguł pochodzenia, a Komisja proszona jest o przedstawienie wniosków dotyczących dalszych sposobów zwiększenia wymiany handlowej i zagranicznych inwestycji bezpośrednich w regionie w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej. Równie pilna jest kwestia ożywienia sektora turystyki w regionie. Rada powinna szybko przeanalizować wnioski Komisji dotyczące wypłat środków powracających do Europejskiego Banku Inwestycyjnego i zbadać dalsze możliwości zwiększenia ogólnej zdolności udzielania wsparcia finansowego przez EBI. Duże znaczenie ma koordynacja działań z innymi międzynarodowymi instytucjami finansowymi.
16. Wyciągając wnioski z ostatnich wydarzeń, Unia Europejska wyraża również gotowość do weryfikacji zadań Unii dla Śródziemnomorza; weryfikacja ta miałaby na celu propagowanie demokracji i wspieranie stabilności w regionie. Należy nadać nowy impuls konkretnym środkom i projektom, by wzmocnić instytucje demokratyczne, zwiększyć wolność wyrażania opinii, w tym swobodny dostęp do Internetu, ugruntować społeczeństwo obywatelskie, wesprzeć gospodarkę, zmniejszyć ubóstwo i zająć się kwestią niesprawiedliwości społecznej.
17. Unia Europejska jest świadoma dalekosiężnego politycznego i gospodarczego oddziaływania omawianych wydarzeń na region w szerszej perspektywie i apeluje o wznowienie bliskowschodniego procesu pokojowego.